

NEDERLAND - FRIESLAND op vakantie bij onze Noorderburen.

23 mei - 12 juni 2023

De eerste stop was de Basiliek Agatha en Barbara in **Oudenbosch!**

Het is een prachtige grote koepelkerk uit het jaar 1865. Deze basiliek heeft een bijzondere band met het Vaticaan en is door paus Pius X benoemd tot "basilica minor".

De kerk is een weerspiegeling van St. Pieter in Rome.

Binnen in de basiliek worden we overdonderd door het interieur! De stenen pilaren zijn gemarmerd en alle muren en ornamenten zijn getekend en geschilderd. De basiliek is vele heiligenbeelden rijk en de vijf prachtige koepels zijn ook fraai beschilderd met heiligen en engelen.

Voor wie het interesseert, dit is de website.

<https://www.visithalderberge.com/locaties/basiliek-van-oudenbosch/>

Op een boogscheut van de Basiliek staat de kapel van het jongensinternaat Saint Louis. Er zou destijds een strijd geweest zijn tussen de parochie en de Broeders. Een Basiliek bouwen? OK! Wij bouwen de mooiste kapel op de helft van de tijd!

Het jongensinternaat is nu totaal gerenoveerd en omgebouwd tot appartementen! Het "kapelletje" zelf is door de week gesloten.

We rijden weer verder naar [CP DE PUNT](#) aan de Jachthaven van Gorinchem of Gorkum. Gorinchem is door de ANWB uitgeroepen tot de allermooiste vestingstad van Nederland. De stadswallen zijn bewaard gebleven en het historisch centrum is het kloppend hart van Gorkum. Heel gezellig!

Een van de oudste straatjes in Gorinchem is de Langendijk. Dit smalle straatje was eeuwenlang de hoofdstraat van de vesting. Het was er een komen en gaan van mensen, karren, dieren en later zelfs auto's die het veer naar de overkant namen. Tegenwoordig zijn er veel trendy winkeltjes en concept stores op de Langendijk te vinden. Veel panden hebben nog authentieke gevels; de mix van oud en nieuw maakt dit het leukste winkelstraatje in de stad!

DE ZANSE SCHANS in Zaandam

De parkingwachters wijzen je de weg naar de parking voor mobilhomes. Overnachten is hier niet mogelijk.

Een schans of verschansing is een oud verdedigingswerk, meestal gemaakt van afgegraven aarde. Schansen kunnen gebouwd zijn als kleine vestingwerken door en voor militairen of door de lokale bevolking voor hun bescherming zoals de boerenschans in de 16de en 17de eeuw. De Zaanse Schans is er zo een.

Ik stuurde eergisteren een mail naar het onthaal van de Zaanse Schans met de vraag of we daar met onze mbh konden parkeren. Feit is dat we de rolstoel niet bij hebben en elke meter die ik dan uitspaar, is er één. (Ik ben herstellende van een heupfractuur)

Vrij onmiddellijk kreeg ik een antwoord van: "Geen probleem, we laten het de parkingwachters weten dat je komt." Toen we daar in de voormiddag kwamen aangereden, klonk het "*Dag Jan en Mieke uit België! Rij maar door, zo nu en dan maken we wel eens een uitzondering!*" Jan kreeg een plek aangewezen nadat ik was uitgestapt. Hun rolstoel stond klaar en ik moet zeggen dat zo een warm onthaal heel fijn was!

De verschillende molens zijn allemaal nog maalvaardig. Ze hebben verschillende functies zoals oliemolen, mosterdmolen, zaagmolen, poldermolen, slijpmolen, bloemmolen. Daarbij hoorden destijds de nodige ambachten die ook in dit openluchtmuseum tot leven worden gebracht. Denk maar aan de klompenmaker, de maalderij die meel verkoopt, de houtzagerij, enz...

Vroeger duurde het een 4-tal uur om 1 klomp te maken. Nu met de machines die dateren uit 1935 duurt het slechts een goede 5min. De nieuwe klomp moet een maand drogen! De klompenmaker begon op de klomp te blazen en er druppelde water uit. Als de klompen te snel drogen, dan barsten ze. Eens droog zijn ze keihard en de beste werkschoenen!

We rijden naar de [CP de Meerparel](#) aan de **Jachthaven in Uitgeest**

De kleine zeilbootjes dansen op het water en bij onze wandeling op het Zwaansmeer zien we die witte driehoekjes schitteren onder een staalblauwe lucht. De watermolen dateert van 1631, niet meer maalvaardig maar wordt als woning gebruikt.

We wandelen even Uitgeest in. De sluiswachter bedient de sluis nog handmatig. De oude Rederij, de Wagenmakerij, Bakker en boerderij onder één dak en een stokkenfabriek. De huizen hebben allemaal een verhaal van vroeger. En geregeld zien we dat er "eigen grond" voor de mensen hun gevel vermeld staat.

Vandaag gaan we uit eten.

Terwijl de zeilboten de wind bijna omhelzen en gracieus over het water glijden, laten wij ons verwennen met een verrassingsplank van 1 meter. We hebben een tafeltje aan het water en uit de wind. Stuk voor stuk zaligheden die wegsmelten in je mond...genieten met volle teugen en kleine hapjes!

Na de heerlijk rustige dagen in de Jachthaven van Uitgeest vertrekken we na een douche en het ontbijt.

We komen aan in [Camping Volendam](#). De lange dijk van Volendam is altijd populair, ook vandaag! Maar die drukte brengt ook gezelligheid mee. We wandelen de dijk af en gaan ook eens een kijkje nemen achter de huizen waar het rustig is.

De Cheese Factory trekt veel toeristen aan. Er wordt geproefd van alle soorten kaas en uiteraard ook gekocht.

De "kwak" is een mooie typische platboot van Volendam waarvan er nog 4 bestaan. Ze worden langs alle kanten gefotografeerd!

Bij terugkeer installeren we ons in het zonnetje uit de wind waar de eenden in ons benen komen nippen, bedelend voor wat lekkers. Als moeder eend kwaakt, vertrekken ze maar dat is nooit voor lang. Ze komen geregeld terug.

Deze reis is anders dan anders, we moeten het hebben van korte wandelingen, geregeld rust met nadien ijs op de verstuipte voet en warmte op de verstijfde spieren. Maar het gaat elke dag een beetje beter. Ik ga niet klagen en geniet van wat wel kan. Morgen rijden we weer verder. Ooit geraken we wel in Friesland!

We arriveren bij de [CP aan de jachthaven De Grashaven in Hoorn](#). We hebben een mooi zicht op de bootjes en de wilde ganzen en eenden. Op het grasperk voor ons zitten de ganzen met kuikentjes. Maar er zitten ook 3 reigers. Nu en dan vallen de reigers één voor één aan, ze hebben zin in kuiken.... Blijkbaar zijn er geen kikkers te vangen? Vader gans verdedigt moeder en kuikens met alle kracht en de kleintjes kruipen onder moeders' vleugels. Gelukkig moeten de reigers de aftocht blazen... we hebben gratis een natuurfilm voor de deur !

Een half uur wandelen, een half uurtje rusten. Zo hebben we Hoorn vandaag leren kennen en dat is goed meegevallen! Dat Hoorn een stad uit de Gouden eeuw was? Dat voel je aan alles. De hoofdtoren heeft Hoorn door de tijden heen beschermd zodat deze stad oninneembaar was. Een beeldengroep van 3 scheepsjongens. Een herinnering aan jongeren die meevaardden met de "Bontekoe" op reis naar Oost-Indië. De Oude Waag waar het kloppend hart van de markt was en o.m. bollen kaas werden gewogen, heeft enorm grote vensterluiken die de nodige mankracht vragen om ze te sluiten. Het interieur is verbazend en straalt nog steeds een gouden geschiedenis uit. De eerste verdieping is een klasse restaurant met een mooi zicht op het marktplein. Er liggen prachtige grote sloepen in de haven, de mooie gebouwen en gevels, ze hebben allemaal een rijke geschiedenis en zeker wanneer je sommige huizen aan de binnenkant kan bezoeken.

Zo bvb het Ridderikhoff. Dit gebouw was aanvankelijk een opslagplaats van biervaten. Door de tijden heen veranderde de functie van het gebouw. Vorige eeuw werd er galakleding verhuurd, voor mensen die naar theater gingen. Door de komst van TV is deze zaak een stille dood gestorven. In 2002 heeft de stad Hoorn dit gebouw voor 1€ gekocht en gerestaureerd met een kostenplaatje van 1 miljoen euro!!! Het is nu sinds meer dan 20 jaar een goed draaiende beschutte werkplaats waar je als klant bij elk drankje verwend wordt!

De tegeltjes in de gang zijn afkomstig uit de kelder. De tegeltjes stellen spelletjes van kinderen voor. De muur heeft nu nog last van zoutkristallen omdat het pand lang onder water heeft gestaan. De wintertuin is prachtig! Het dak is één grote lichtstraat, de kroonluchter is gemaakt van wijnglazen en het behang was nog origineel bewaard gebleven.

Meer weten en lezen over Hoorn? Dit is de link.

<https://www.ikhouvanhoorn.nl/>

Het is ons al enkele malen opgevallen dat de gevels van de oude huizen blijken naar voor te hellen, of staan ze scheef, of zakken ze weg ?

Er is een uitleg voor: De prijs van een stuk bouwgrond was doorheen de tijden hoog! Men had het niet beter gevonden van het eerste verdiep bijna ongemerkt vooraan en achteraan langer te maken. Dit gaf als resultaat dat de kamers boven groter waren dan deze van beneden. Buiten lijkt het of de gevel voorover helt.

Een andere uitleg is dat de grond volgezogen is met water en dat er door de tijd heen langzaam aan verzakkingen zijn ontstaan.

Ik vind de eerste uitleg heel slim gezien!

We zijn in **Alkmaar** toegekomen, we kozen voor [Camping Alkmaar](#) met een bushalte vlak voor de deur. Het is een koude grijze dag, echt niet aangenaam.

Het is vrijdag, we zijn met de bus vertrokken naar het hart vd stad, de Kaasmarkt.

We waren er al om 9u om alles goed te kunnen zien en volgen. Het was ijskoud! Dikke jas, handschoenen en kap op.

Sinds 1365 wordt er op het Waagplein in Alkmaar kaas verhandeld. Doorheen de tijd werd het plein maar liefst acht keer vergroot tot de huidige oppervlakte. Hieruit blijkt het grote belang van de kaashandel voor de stad. Elke vrijdag is er Kaasmarkt! De traditie wordt in ere gehouden.

Vrachtwagens vol met kazen vanuit de fabrieken van Campina en Cono komen aangereden. Al om 7u beginnen de "zettaars" de kazen te zetten. De marktmeester kijkt toe hoe rond de 2400 kazen worden geplaatst, in totaal een goede 30 000 kg! Er gaat een traditie, bijna een heel ritueel, aan vooraf. Alle kaasdragers moeten om

Zu aanwezig zijn in het Waaggebouw. De kaasdragers arriveren om 9.30 uur. Wie te laat is wordt vermeld op het 'schandbord' en betaalt een boete. Het geld wordt geïnd door de 'Provoost'. De 'Provoost' bestraft de kaasdragers wanneer ze te laat komen of de regels overtreden. Met een deel van het geld van deze geïnde boetes sponsort het Gilde een school in het stadje 'Alkmaar' in Suriname. Het andere deel komt ten goede aan het Gilde.

De kaasvader inventariseert of het Gilde compleet is of dat er zieken zijn. De kaasvader deelt ook de rijen in op de markt, dus welke groep kaasdragers op welk deel van de markt werkt. Klokslag 10.00 uur wordt de bel geluid, de kaasmarkt begint. Als de markt geopend is gaan de keurmeesters en handelaren aan het werk. Zij keuren de kazen. Bekijken de kaas, de kaas wordt beklopt en door midden gesneden. Ook wordt er met een speciale kaasboor een stukje uit gehaald. Men ruikt aan de kaas en er wordt gekeken hoe elastisch het stukje is, dit zegt iets over het vetgehalte. Verder wordt de kaas tussen de vingers verkruid en uiteraard geproefd. Op deze manier wordt de smaak en het vet- en vochtgehalte beoordeeld. Na het doorsnijden wordt gekeken naar het aantal gaten, ook wel ogen genoemd, in de kaas. Deze 'ogen' worden veroorzaakt door niet schadelijke melkzuurbacteriën tijdens het rijpen van de kaas. Bij een perfecte kaas zijn de ogen keurig verdeeld over de kaas. Een kaas zonder ogen, een blinde kaas, is minder van kwaliteit. Het onderhandelen over de prijs per kilo gebeurt nog altijd via 'handjeklap'. Dit is het loven en bieden door het elkaar op de handen slaan en een prijs te roepen. De laatste handklap bezegelt de verkoop van een partij kaas.

We zijn een koffiehuis binnen gegaan om op te warmen. Abnormaal voor deze tijd van het jaar, de terrassen zitten vol en de gasverwarming brandt. Rond 14u kwam de zon er pas door.

We rijden over de Afsluitdijk van 35km! We rijden Friesland binnen en daarmee beginnen we aan de Elfstedentocht! De Friese vlag is te herkennen aan de 7 banen (4 blauwe, 3 witte) en de 7 rode pompeblêdden. Pompeblêdden is Fries voor plumpe- of waterleliebladeren. Deze 7 pompeblêdden staan symbool voor de 7 zeelanden, net zoals de 7 blokjes in het wapen. In 1897 werd de vlag door Gedeputeerde Staten erkend.

We komen toe in **Harlingen** met een mooie [Camping Zeehoeve](#). In elk vd 11 steden staat een fontein door 11 kunstenaars uit 11 verschillende landen. In Harlingen is het de Potvis. In het verre verleden vertrok met vanuit Harlingen op walvissenjacht! Harlingen is mooi met water en bruggetjes en leuke huizen en gevels en ook pakhuizen. Tijdens WOII werden 45 Joodse volwassenen en kinderen vanuit Harlingen gedeporteerd... Slechts 1 persoon overleefde Auschwitz'. Voor hun woningen van toen zijn "struikelstenen" gelegd als eerbetoon. De geschiedenis leert ons dat er in het verre verleden in Harlingen aan zoutwinning gedaan werd. De Droogstraat en Zoutsloot zijn er getuige van. Alleen wordt er nu geen zout meer maar was gedroogd...De zouthuisjes werden in de jaren 90 opgeknapt en worden allemaal bewoond.

We zijn in **Franeker** en staan geparkeerd op de parking van Albert Hein en Lidl. Deze parking wordt zo aangeduid door stadsbestuur. (Je kan er niet overnachten)

Dit dorp is klein maar mooi. Mooie gevels!

In het centrum van Franeker is dit pronkstuk niet te missen, het stadhuis van Franeker gelegen aan het Raadhuisplein. Een leuk weetje is dat er een kopie van het Franeker stadhuis in het Amerikaanse Brooklyn (Massachusetts) staat, aan de *Netherlands Road*.

We zijn een koffie gaan drinken in een mooie bakkerij en hebben gesnoept van oranje koek, gevuld met een soort amandelspijs. De versie met slagroom was de lekkerste.

In Franeker staat het in de sterren geschreven. Een befaamde wetenschapper bouwde er het planetarium dat nu nog het oudste ter wereld is.

De fontein Ortvolk is ter ere van die wetenschapper opgericht.

[Dokkum - CP Jachthaven.](#)

Mooi stadje met enorm veel winkels. Maar we zijn niet gekomen om te winkelen. We staan in een kleine jachthaven met zicht op 2 oude windmolens. 's Avonds zijn ze verlicht en dat is wel mooi!

De naam Bonifatius kom je hier veel tegen.

Bonifatius kon ooit een aanslag met zwaard vermijden door de bijbel boven zijn hoofd te houden. Doch de goede man werd samen met zijn volgelingen vermoord. Bonifatius had een verzameling boeken van onschatbare waarde die door zijn moordenaars onvreemd werden. In het kleine tuintje rond de kerk liggen 16 bronzen boeken, replica's op ware grootte als herdenking van de boeken van Bonifatius.

De IJSFONTEIN nu en dan komt er nevel uit. Via de zonnepanelen op het gemeentehuis moet er winter en zomer een laagje ijs op deze koperen fontein liggen....ik denk dat het systeem stuk is want we hebben geen ijslaagje gezien.

In **Leeuwarden**, hebben weer voor een [CP Stichting Nieuwe Leeuwarder](#) aan de Jachthaven gekozen. De snuit van onze mobilhome staat sinds vandaag zuidwaarts. Hier is de fontein 7m hoog en bestaat uit 2 witte kinderhoofden.

Leeuwarden staat bol van kunst en cultuur en telt veel musea! We hebben niet genoeg tijd maar hebben toch enkele indrukken opgedaan.

Mata Hari is in Leeuwarden geboren, het geboortehuis is te bezoeken. Als exotische danseres en courtesane heeft ze contact met hoge Franse militairen en diplomaten, met wie ze ook geregeld amoureuze relaties aanknoopt. Daarnaast heeft ze veel relaties met hoge Duitsers, waaronder zelfs de Duitse kroonprins. Als de Eerste Wereldoorlog uitbreekt bevindt Mata Hari zich voor een optreden in Berlijn. Ze wil ook daar optreden, maar voor het zover komt sluit het theater haar deuren. De danseres moet vluchten, maar kan vanwege de oorlog niet terug naar Parijs. Ze besluit dan naar Nederland te gaan. Haar carrière raakt in het slop en financieel zijn er ook problemen. Een groot deel van haar vermogen is bij Duitse banken gestald en vanwege de oorlog confisqueert de Duitse overheid buitenlandse tegoeden.

[Camping De Domp in Sneek](#)

De eerste C&A was in Sneek! Deze uitleg kreeg ik van een inwoner van Sneek, die mij verwees naar deze tekst op internet.

In 1841 openden twee uit Mettingen in Westfalen afkomstige textielteuten (ook wel todden of tuötten genaamd), de broers Clemens en August Brenninkmeijer, een textielopslag in Sneek zodat ze minder vaak naar Westfalen hoefden te reizen om

stoffen op te halen. In hetzelfde jaar 1841 begonnen de broers in Sneek een winkel in confectiekleding. Het succes liet niet lang op zich wachten. Van 1900 tot 1911 floreren er talrijke C&A-winkels op het hele Nederlandse grondgebied. Daarna gaat het zeer snel: vanaf 1911 worden de eerste C&A's geopend in Duitsland en de rest van Europa volgde.

De huidige C&A in Sneek ligt om de hoek van het pand waar alles ooit begon. Over de huidige C&A staat een beeldengroep met een stoffenverkoper en een Friese boerin met een mand eenden "Lapkepoep" als eerbetoon aan de oprichters van C&A. Naast het huidige pand was een synagoge maar is mede bij de vervolging van de Joden door de Duitsers vernield geworden in WOII. Vandaag hangt onder de erker een Davidster die ernaar verwijst.

De meest gekende stadspoort is de Waterpoort van Sneek. De klok loopt nog steeds 5min. voor op de werkelijke tijd zodat destijds iedereen tijdig in of uit de stad was voor sluitingstijd.

Ook de klok van het Centraal Station in Antwerpen moest destijds van Koning Leopold II 5min voor staan, zodat de treinreizigers hun trein nog hadden. Maar dat gebruik zou ondertussen niet meer bestaan.

In de houten klokkentoren of Klokhuis, hangen 50 klokken die ooit in 3 torens van de Martinikerk hingen. Het carillon of beiaard speelt nog op geregelde tijden. De oude klanken klonken nog steeds even jong! Daarmee is dit samen met de klokkentoren van Utrecht de oudste en grootste klokkentoren van Nederland en Friesland.

Nog een weetje over de Waterpoort in Sneek:

In een recreatiepark van de Chinees/Nederlandse zakenman Yang Bin bij de Chinese stad Shenyang staan drie replica's van de Waterpoort.

Ook in het Japanse pretpark Huis ten Bosch bij Nagasaki staat een replica.

In Madurodam staat een model van de Waterpoort, gebouwd in 1976.

In Vogelpark Avifauna (Alphen aan den Rijn) staat eveneens een (verkleinde) replica.

En in Legoland, in het Deense Billund staat ook een model. Dit is geheel vervaardigd uit Legosteentjes.

We bezoeken **IJlst**.

Een heel klein dorpje, of een schatje van een stadje lezen we ook wel eens, is IJlst.

3 blikvangers, de overtuinen, de windmolen en Nooitgedagt.

Op de meeste postkaarten zie je het beschermd stadsgezicht, met de unieke beeldbepalende overtuinen. Deze mini bleek-weiden deden dienst om de was te "bleken".

IJlst was ooit vermaard vanwege de scheepsbouw en houtindustrie. Ook hier vinden we rijksmonumenten zoals we overal bij de voorbije bezoeken hebben gezien.

De meest kleurrijke fontein die we tot nu toe gezien hebben, is deze van IJlst.

De nog werkende houtzaagmolen is De Rat. Een historische molen die springlevend is! Er worden tot op vandaag beetje bij beetje kolossale boomstammen tot planken verzaagd zoals 300 jaar geleden.

IJlst wordt ook de houtstad van Friesland genoemd.

De grootste schaatsenmaker van IJlst en waarschijnlijk ook van Nederland was Nooitgedagt. Een eeuw lang heeft Nooitgedagt schaatsen geproduceerd. De naamsbekendheid van Nooitgedagt vloeit vooral voort uit de productie van deze schaatsen. Op zich is dit vreemd, omdat het produceren van schaatsen slechts een bijproduct was. Het belangrijkste product van Nooitgedagt was

(timmer)gereedschappen. Ook is er enkele decennia houten kinderspeelgoed geproduceerd.

<https://www.houtstad-ijlst.nl/nooitgedagt-ijlst/>

De Nooitgedagtschoorsteen is op originele wijze gerestaureerd, de top van de schoorsteen van 14 m., die in de jaren 80 was gesloopt, is opnieuw geplaatst in de vorm van een stalen frame. Bij duisternis is de schoorsteen verlicht en straalt helder wit licht. De centraal gelegen firma was in vroegere tijden de grootste werkgever van IJlst.

We staan in **Sloten** aan de [CP Jachthaven Lemsterpoort](#). Sloten is het kleinste van de 11 steden. Het is er mooi, gezellig en heel rustig. De grote grasperken rondom rond het dorp waren vroeger de bleekweiden die veel gebruikt werden daar de meeste huizen geen tuin hebben. Nu staan er overal waslijnen weeral omwille van nog steeds dezelfde reden: niet iedereen heeft een tuintje om was op te hangen.

Als de dag op z'n einde loopt aan de Jachthaven in Sloten en iedereen weggereden is, vallen alle mensengeluiden weg en blijft er enkel in de verte vogelgezing over. Zelfs het water is gestopt met rimpelen... De touwen aan de masten van de zeilboten hangen roerloos en strak, het briesje van deze dag is amper een zuchtje geworden... Als dan de zon wegzakt achter de bomen en er geen schaduwen meer zijn, komt de koelte vanuit het water... koelte, die de avond verfrist.

Terwijl de zon de volgende middag hoog aan de hemel stond te schitteren... krijgen we een telefoontje met zeer slecht nieuws... We zijn onmiddellijk vanuit Sloten naar huis vertrokken... deze halve Elfstedentocht blijft een mooie herinnering. We komen zeker nog een keertje terug om de tocht af te maken. De rit naar huis is bijzonder... een mensenleven is na 99 jaar beëindigd ... mooie herinneringen vliegen door ons geheugen...samen met een traan.